

lieden te staan, omdat de werkgevers bij de ongevallenverzekering verlangen, dat de artsen verklaringen geven, die voor de werklieden ongunstig zijn. Daartoe hebben zij artsen in hun dienst, en wie verklaringen geeft, die hun niet naar den zin zijn, wordt voor den rechter gebracht als valsche getuige; ja soms is het tot een veroordeeling gekomen (*Allg. med. Centralz.*).

Men kan zich bijna voorstellen, waarom de arbeidsbond zóó lang heeft gearzeld, deze „Arbeiterfreundliche” heeren op te nemen. PINKHOF.

INGEZONDEN.

61ste ALGEMEENE VERGADERING TE TILBURG.

Onder de ontvangen kaarten van deelname aan de algemeene vergadering mist de regelingscommissie er nog verschillende van trouwe bezoekers.

Daarom verzoekt zij ieder, die de algemeene vergadering voornemens is te bezoeken en naliet de toegezonden briefkaart terug te zenden, dit alsnog ten spoedigste te doen. Mocht door onwillekeurig verzuim eenig lid geen kaart hebben ontvangen, zoo verzoekt zij zulks den secretaris te melden.

De regelingscommissie meent te mogen aannemen, dat zij, die zich vóór 10 Juni niet hebben opgegeven, aan geen der maaltijden en feestelijkheden wenschen deel te nemen.

De opgave is noodzakelijk voor een goede regeling.

Tilburg, 30 Mei 1910.

Namens de commissie:
TH. TAMINIAU, secretaris.

DE GENEESKUNDIGE OPLEIDING.

De commissie wil gaarne zooveel mogelijk afwijkende meeningen vernemen. Hoewel ik mij in hoofdzaak volkomen kan vereenigen met de meening van HIJMANS VAN DEN BERGH en DE JOSSELIN DE JONG, wil ik toch mijn meening kenbaar maken, vooral omdat ik grootendeels mag spreken namens de afdeling Friesland. Zoowel HIJMANS VAN DEN BERGH en DE JOSSELIN DE JONG, als BUNING en LINGBEEK drukken zich zeer voorzichtig uit en verklaren, dat als verbetering in de praktische opleiding noodig is, deze verbetering moet worden aangebracht vóór het artsexamen. Daarmee ben ik het volkomen eens, maar ik zou wel wat meer den klemtoon willen leggen op dat als. Aangenomen is, dat de jonge arts niet voldoende praktisch ontwikkeld is, als hij de praktijk ingaat. Dat is niet tegen te spreken. Maar de vraag mag wel eens gedaan worden: kan dat anders? en ten tweede: is het noodig dat dit anders wordt? Het kan niet anders. Wel zal natuurlijk door aanneming van het denkbeeld om de aspirant-artsen over verschillende ziekenhuizen te verdeelen de jonge arts meer patiënten hebben waargenomen, meer ongewone ziekten gezien hebben, maar de praktische ervaring noodig voor de gewone praktijk wordt nu eenmaal *alleen* verkregen door de praktijk. De arts, die over jarenlange ziekenhuis-ervaring beschikt, mist voor de gewone

praktijk nog de noodige routine; het omgekeerde geldt eveneens. De vraag is niet of de jonge arts de noodige praktische bekwaamheid bezit, maar of hij in staat is zich die zelfstandig te verwerven. De eisch, dien ik meen, dat aan den jongen arts moet worden gesteld, is niet, dat hij practisch bekwaam is, maar dat hij zóó goed onderlegd is, dat hij in staat is zich verder zelfstandig wetenschappelijk en praktisch te bekwamen. Het artsexamen moet niet zijn het einde maar het begin. Aan dien eisch nu voldoet onze universitaire opleiding volkomen. HIJMANS VAN DEN BERGH EN DE JOSSELIN DE JONG verklaren, dat hun assistenten in korten tijd voldoende bruikbare geneesheeren worden. Datzelfde kan gezegd worden van de artsen, die dadelijk de praktijk ingaan. Er blijven uitzonderingen, maar die zijn met een langere interneering toch niet te helpen.

Er kan wellicht meer gedaan worden, maar de noodzakelijkheid er van werd door ons niet ingezien. Dit neemt niet weg, dat het voor den aanstaanden arts heel nuttig is eens een poosje zelfstandig te praktiseeren, maar ik zie niet in, welk verschil het maakt (of dit vóór of na het artsexamen valt doet er niet toe), of de patiënten van een ander of van den jongen arts zelf aan dezen overgeleverd zijn. Voor den arts zelf is het een voordeel op een anders kosten leergeld te betalen, voor het algemeen komt het op hetzelfde neer.

Nu zou ik een tijdelijke interneering voor *korten* tijd in een gewoon ziekenhuis ten zeerste toejuichen, maar ik zou niet de opleiding voor het artsexamen daarheen willen verplaatsen. Laat die blijven zooals zij nu is, maar laat de doctorandus gelegenheid hebben eens een week of wat in een gewoon ziekenhuis te verblijven. Een tweede vraag, die slechts schoorvoetend gedaan mag worden, is, of het niet nuttig zou zijn, den semiarts onder bepaalde voorwaarden voor korten tijd praktijk te laten waarnemen. Voor hemzelf zou het zeker nuttig zijn en het nadeel, dat daardoor zou ontstaan, is vrijwel denkbeeldig, vooral wanneer de zaak geregeld en de bevoegdheid beperkt was. Een proefneming met andere ziekenhuizen kan genomen worden, maar de eigenlijke opleiding zou ik willen laten bij de faculteit.

Het komt mij voor, dat wel in één opzicht de kliniek vruchtbaarder gemaakt kan worden, door nl. een deel van de propaedeutische kliniek te verleggen naar het jaar vóór het candidaatsexamen. Het behoeft geen exameneisch te zijn, maar het candidaatsexamen laat genoeg tijd voor praktische oefeningen in percussie en auscultatie en het urineonderzoek bijv. Indien vóór het candidaatsexamen de studenten eenigszins in het physisch en chemisch onderzoek werden ingewijd, dan zou de kliniek van den beginne af vruchtbaarder zijn. Maar ook als alles zoo blijft als het nu is, hebben wij nog niet te klagen. Een ideale toestand krijgen wij nooit. Dat dat ideaal echter te zoeken is in de richting van meer praktische opleiding, geloof ik niet. Beweegt men zich in die richting verder, dan komt men niet bij het ideaal, maar dan krijgt men in plaats van hetgeen men zich voorstelde: afriechting. En daarvoor zou ik, al kan er iets verbeterd worden, den toestand, dien wij nu hebben, niet gaarne willen ruilen.

Stiens, 27 Mei 1910.

Dr. L. DE JAGER.